

Integracja społeczna

Pakiet szkoleniowy

Witamy w serii T-kit

Niektórzy z was mogą zastanawiać się, co właściwie oznacza termin T-kit. Istnieją dwa wyjaśnienia. Pierwsze z nich jest proste, T-kit to skrót dwóch angielskich słów oznaczających pakiet szkoleniowy (training kit). Drugie wyjaśnienie związane jest z brzmieniem skrótu T-kit, po angielsku wymawia się go jak „ticket” czyli bilet. Bilet potrzebny jest, gdy wybieramy się w podróż. Postać przedstawiona na okładce zwana „Spiffy” trzyma w ręku bilet na pociąg, bowiem właśnie wybiera się w podróż, by odkrywać nowe idee. Naszym zdaniem ten T-kit jest narzędziem, które każdy z was może zastosować w pracy. Oddajemy go w ręce pracowników młodzieżowych i trenerów, oferując im teoretyczne i praktyczne narzędzia, które przydadzą im się podczas szkolenia młodych ludzi.

Seria T-kit to efekt wspólnego, całorocznego wysiłku ludzi pochodzących z różnych kręgów kulturowych, zawodowych i organizacyjnych. W tym przedsięwzięciu udział wzięli zarówno trenerzy młodzieżowi, liderzy młodzieżowi z organizacji pozarządowych, jak i profesjonalni publicyści. Wszystko po to, by powstała publikacja wysokiej jakości, która odpowiadałaby na potrzeby swoich odbiorców i równocześnie zawierała różne sposoby ujmowania tematów, nie tylko w kontekście lokalnym, ale przede wszystkim europejskim.

Ten T-kit powstał w ramach Programu Partnerstwa w Europejskim Szkoleniu Pracowników Młodzieżowych (Partnership Programme on European Youth Worker Training), prowadzonego przez Komisję Europejską i Radę Europy. Te dwie instytucje współpracują nie tylko podczas wydawania T-kitów, organizują też wspólnie szkolenia treningowe, redagują magazyn „Kojot” i tworzą dynamiczną stronę internetową.

Aby dowiedzieć się więcej o programie (nowych publikacjach, ogłoszeniach dotyczących nowych treningów, etc) lub też uzyskać elektroniczną wersję pakietów szkoleniowych, odwiedź stronę: www.training-youth.net.

Wydawnictwo Rady Europy

F -67075 Strasburg Cedex

© Rada Europy i Komisja Europejska, listopad 2000

Rozpowszechnianie materiałów z tej publikacji dopuszcza się jedynie w niekomercyjnych celach edukacyjnych i wyłącznie wtedy, gdy cytowane jest źródło.

Ten dokument nie wyraża oficjalnej opinii Komisji Europejskiej lub Rady Europy, ich członków bądź organizacji współpracujących z tymi instytucjami.

The Polish translation of the original T-kit was funded and made by the Polish National Agency of the Youth Programme in 2003 with the permission of the Partnership Programme. The Polish National Agency assumes responsibility for accuracy of the translation.

Publikacja została sfinansowana w roku 2003 ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu oraz Komisji Europejskiej w ramach Programu MŁODZIEŻ. Przekład za zgodą Programu Partnerstwo. Narodowa Agencja Programu MŁODZIEŻ ponosi pełną odpowiedzialność za zgodność polskiej wersji językowej z tekstem oryginalnym.

ISBN 83-919390-3-0

Integracja społeczna

**Koordinator serii „T-Kit”
nadzór nad treścią i układem graficznym:**
Balázs Hidvéghi (*educational advisor*)

Sekretariat:
Dianna Osayande (*administrator*)
Laetitia Pougary (*webmaster*)

Redaktor niniejszego pakietu:
Tony Geudens

Okładka i postać Spiffy’ego
The Big Family

Autorzy niniejszego pakietu:
(*zob. także ostatnią stronę*)
Tom Croft
Veronique Crolla
Benoît Mida-Briot

Przedruk materiału z niniejszej publikacji
jest dozwolony wyłącznie na zasadach nieko-
mercyjnych i dla celów edukacyjnych pod
warunkiem podania źródła

PARTNERSTWO
RADA EUROPY I KOMISJA EUROPEJSKA
SZKOLENIE-MŁODZIEŻ

Rada Europy
DG IV
Dyrektoriat Młodzieży i Sportu

Europejskie Centrum Młodzieży w Strasburgu
30 Rue Pierre de Coubertin
F-67000 Strasburg, Francja
Tel: +33-3-88 41 23 00 – Fax: +33-3-88 41 27 77

Europejskie Centrum Młodzieży w Budapeszcie
Zivatar ucta 1-3
H-1024 Budapeszt, Węgry
Tel: +36-1-212-4078 – Fax: +36-1-212-4076

Komisja Europejska
DG Edukacja i Kultura
Wydział D5: Polityka Młodzieżowa i Program Młodzież

Rue de la Loi, 200
B-1049 Bruksela, Belgia
Tel: +32-2-295 1100 – Fax: +32-2-299 4158

Spis treści

Przedmowa instytucji europejskich	7
1. Wstęp	9
1.1. Przyszłość Europy: młodzi ludzie, ich integracja i uczestnictwo w życiu społecznym	9
1.2. Wartość pracy integracyjnej i wyzwania, jakie ona niesie	10
2. Definicje	13
2.1. Trudności terminologiczne	13
2.2. Kim są młodzi ludzie o mniejszych szansach?	14
3. Jak dotrzeć do wszystkich?	17
3.1. Przeszkody	17
3.2. Dlaczego młodzi ludzie uczestniczą w projekcie?	19
3.3. Motywacja	21
3.4. Atrakcyjne zajęcia	23
4. Młodzi ludzie w różnych kontekstach	27
4.1. Młodzi ludzie w swoich wspólnotach	27
4.2. Nawiązywanie partnerskich stosunków	30
4.3. Różne konteksty pracy	36
5. Edukacja nieformalna jako narzędzie integracji	37
5.1. Edukacja nieformalna i formalna, szkolenie zawodowe	37
5.2. Praca z młodymi ludźmi o mniejszych szansach	39
6. Integracyjna praca z młodzieżą w praktyce	41
6.1. Etos	41
6.2. Podejście krok po kroku	42
6.3. Budowanie zaufania	44
6.4. Budowanie poczucia własnej wartości	45

---

7. Wybrane koncepcje	49
7.1. Edukacja rówieśnicza	49
7.2. Podejście kontraktowe	51
7.3. Zarządzanie konfliktem	53
8. Część praktyczna – ćwiczenia	57
8.1. Młodzi ludzie o mniejszych szansach	58
8.2. Odczuwanie izolacji społecznej	69
8.3. Budowanie zaufania i poczucia własnej wartości	83
8.4. Zarządzanie konfliktem	89
8.5. Nawiązywanie partnerskich stosunków	96
8.6. Edukacja rówieśnicza	100
9. Bibliografia	105
10. Autorzy	109